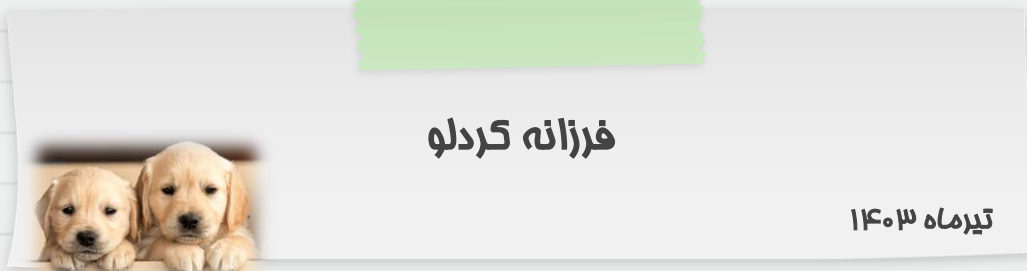

کتابچه راهنمای

چگونه از سگمان مراقبت کنیم؟

فرزانه کردلو

تیرماه ۱۴۰۳

باشگاه
محتوا

درباره نویسنده

فرزانه کردلو

نویسنده، کارشناس ارشد محتوا، کپی‌رایتر

کشاورزی خوانده‌ام؛ ولی در کنارش عاشق محیط‌زیست و طبیعت هم هستم. به نوشتن از همان کودکی علاقه داشتم، ولی خیلی مرفه‌ای پیگیرش نبودم. پدر و مادرم در این علاقه‌مندی بی‌تأثیر نبودند. پدرم یادم هست که با روی فوش مدام به من تأکید می‌کرد، طی روز یادداشت روزانه داشته باشم. البته فوش‌نویسی هم برایش مهم بود. از طرفی، مادرم همیشه با مهربانی اصرار داشت که با دست چپ آن هم غیرارادی قلم به دست نشوم. پس، سعی می‌کردم فوش‌فط بنویسم؛ منتها با دست راست.

بماند که زنگ انشاء را هیچ‌وقت دوست نداشتم. از همه بدتر این‌که انشایم را بیایم جلوی بچه‌ها و معلم سر کلاس بفوانم هم بیزار بودم. نه این‌که فحالتی باشم، نه!

خیلی دوست نداشتم از فودم و افکارم سر کلاس بگویم. اگر چیزی هم بود، ممتوای افکار آن لمظاتم نه این‌که راست نباشد واقعی نبود. فقط بدون احساس می‌نوشتیم و سرهم می‌کردم که در زنگ انشای مدرسه چیزی برای ارائه داشته باشم.

 [@farzan-kordloo](#)

 [@KordlooFarzaneh](#)

 [@jahan_fekr](#)

فهرست

- مقدمه..... ۱
- بخش اول: زایمان سگ‌ها..... ۶
- بخش دوم: مراقبت از تولد سگ‌ها ۲۴
- بخش سوم: وسایل مورد نیاز سگ‌ها..... ۴۷
- بخش چهارم: بیماری‌های شایع سگ‌ها..... ۶۲
- بخش پنجم: باید و نبایدهای غذای سگ‌ها..... ۷۶
- صحبت پایانی..... ۸۸
- منابع..... ۹۱

مقدمه

در ابتدای این کتاب خواستیم به نکاتی اشاره کنیم که قبل شروع به خواندنش خیلی خیلی لازم بود که گفته شود. الان که داریم این متن را برای مقدمه کتاب می‌نویسیم، ۹۰ درصد محتوای کتاب را نوشته‌ام. روزی که یک روز قبلش توله سگی ۳۵ الی ۴۰ روزه را که تازه در خارج شهر زنجان پیدا کرده بودیم، یعنی عصر روز شنبه ۲۶ فرورداد ۱۴۰۳.

سر جمع بیش از دو روز مهمان ما نبود؛ چون مریض بود؛ چون نمی‌دانم کدام بنده فدایی که هیچ درکی از حیوان و سگ نداشته، مریض و تنها در بروبیابان رهاش کرده بود. باز نمی‌دانم به خاطر این‌که مریض بود و نتوانسته بود نگاهش دارد یا هر چیزی نمی‌دانم. خلاصه علت مریضی‌اش را ندانستیم و با جسم ظریفش و البته با درد فراوان از کنار ما پر کشید و رفت. حتی همان روز اول به مطب دامپزشک بردیم؛ ولی فایده نداشت. با این مقدمه خواستیم بگوییم:

۱- خود من هیچ علاقه‌ای به فرید هیچ سگی ندارم و از تجارت سگ متنفرم.

۲- از طرفی، هیچ علاقه‌ای هم به نگهداشتن سگ ندارم. منظورم این است که به هیچ وجه راضی نمی‌شوم سگی را از محیط طبیعی‌اش و به خصوص مادرش جدا کنم.

راهنمای نگهداری از سگ

به‌ویژه این‌که آن زبان‌بسته را بی‌اورم در خانه در چهار دیواری‌هایی که ما آدم‌ها برای خودمان در شهر ساختیم، نگهش داریم. چون محققیم هر چیزی بایستی در جای خودش باشد. می‌وان باید در طبیعت باشد، نه این‌که در خانه.

فلاصه برفی‌ها این می‌وانات زبان‌بسته را به خاطر ارضای خودشان به خانه می‌آورند و بزرگشان می‌کنند. کاری به شرایط خاص ندارم. شاید برفی نیاز دارند سگ داشته باشند. منتها آیا همه صلاحیت نگهداری از می‌وانات از جمله سگ‌ها را دارند. این‌که بعضی‌ها عاشق سگ‌ها هستند هم بمثشان جداست.

کاش همیشه همین‌طوری باشد؛ اما گاهی اوقات این علاقه داشتن به سگ یک هوس زود گذر است. این افراد وقتی می‌بینند هوا به‌قولی پس است راهنشان را کچ می‌کنند، در حالی‌که بارشان که این سگ باشد در همان جا رها می‌کنند. آن آدم‌ها اهمیت نمی‌دهند این زبان‌بسته‌ها چه گناهی دارند و چه بر سرشان خواهد آمد.

فلاصه چند توصیه دوستان می‌کنم:

لطف کنید هیچ سگی را نفرید، در بیابان، حتی کوچه و خیابان چیزی که پر

راهنمای نگهداری از سگ

است توله‌های قدونیم‌قد که نیازمند یاری ما به اصطلاح فیرفواه هستند. اگر توله نمی‌فواهید سگ بالغ هم زیاد که نباشد، کم هم نیست.

لطف کنید اگر به میوانات از جمله سگ‌ها علاقه ندارید و سلامیت نگه‌داریش را هم ندارید، به طرفش نروید و مسؤلیتیش را نپذیرید. علاقه منظوره هوس زودگذر نیست. یعنی همه جوره عاشقش باشید، متی وقتی در حال مرگ است و بیمار رهایش نکنید و تمام تلاشتان را بکنید متی اگر هیچ امیدى نباشد. پس، فواهش می‌کنم در این یک مورد چشمه و هم چشمی را کنار بگذاریم و صد البته نمایش بازی کردن در کوچه و خیابان را هم تعطیل کنیم.

این‌جا بحث یک موجود زبان بسته در میان است که هیچ گناهی ندارد. اینجا به‌جای این‌که به خودمان اهمیت دهیم و نیازمان را برطرف کنیم، یک دقیقه به آن زبان‌بسته‌ها فکر کنیم. آن‌ها میوان هستند به معنای واقعی و انسان نیستند.

لطف کنید اگر هزینه نگهداری سگ را ندارید طرفش نروید، نمی‌دانم در مورد سگ‌ها و نگهداریشان چقدر اطلاع دارید، ولی مراقبت از این فرشته‌های زمینی به آن راحتی و ازران قیمتی که فکر می‌کنید نیست. بایستی تا می‌توانید زمان و هزینه‌تان را برایشان فرج کنید.

راهنمای نگهداری از سگ

به ویژه وقتی مریض می‌شوند. پس، لطف کنید اگر واقعاً به سگ‌ها و نگهداریش علاقه دارید، این میوانات را نگهدارید. علاقه یعنی در هر شرایطی علاوه بر در فوشی و صد البته در نافوشی هوایش را داشته و مراقبش باشید نه این‌که در بروبیایان رهایش کنید.

یا به خاطر شرایط فعلی‌تان آن‌ها را به کس یا کسانی واگذار کنید. همین‌قدر بدانید میوانات از جمله سگ‌ها خیلی حساس هستند و زود دل می‌بندند. بنابراین، اگر شما که صاحبش هستید رهایش کنید افسردگی و مشتت‌نای سراغشان می‌آید که با هیچ دارو و درمانی قابل درمان نیست.

بنابراین، لطف کنید به هیچ‌وجه با احساسات آن‌ها بازی نکنید، آن‌ها کالا نیستند. آن‌ها موجود زنده‌ای هستند که مس و جان دارند. پس، اگر بر تصمیم خود در نگهداری سگی تا آخر عمر مصمم هستید، بفرمایید بقیه مطالب کتاب پیشکش نگاه‌تان.

فرزانه کردلو- ۲ تیر ۱۴۰۳

راهنمای نگهداری از سگ

کتابم را تقدیم می‌کنم به روح توله سگی که صبح ۲۸ فروردین ۱۴۰۳ در روز دوشنبه، در یک روز تعطیل با وجود تمام دردی که همراه خود داشت پر کشید و رفت.

بخش اول

همه چیز درباره زایمان سگها
(قبل تولد)

توله سگ‌ها حیوانات بامزه و بانمکی هستند. به دنیا آوردن هر موجود زنده‌ای از جمله توله سگ‌ها مال و هوای خاصی دارد. نمی‌دانم چقدر در مورد دنیای زایمان سگ‌ها و به خصوص تولد توله‌هایشان می‌دانید. در همین ابتدای صحبت بگوییم که اگر صاحب سگ ماده آن هم از نوع بالغ هستید. بهتر است از قبل و بعد از زمان بارداری و زمان زایمان حیوان‌تان با خبر باشید تا با آگاهی بیشتر برای نگه‌داریش قدم بردارید.

بارداری در سگ‌ها

وقتی سگ باردار است، بایستی مملی که در آن قرار دارد تمیز و گرم باشد. از طرفی، مواسمان باشد از چند روز قبل‌تر فضای راحتی هم برای حیوان مهیا کنیم. در ضمن دمای اتاق بایستی ۲۲ درجه سانتی‌گراد و کف آن نیز تمیز و قابل‌شستشو باشد.

سگ‌ها در مقایسه با حیواناتی مانند گربه و خرگوش و غیره تنها یک‌بار در سال باردار می‌شوند. سگ‌های ماده با رسیدن به سن بلوغ می‌توانند باردار شوند و تولیدمثل کنند.

راهنمای نگهداری از سگ

سگ‌ها بسته به نژادهای مختلف در زمان بارداری چند روز اختلاف بین‌شان وجود دارد. در کل اطلاع از زمان بارداری بسیار می‌تواند به هنگام زایمان برای صاحب سگ کمک‌کننده باشد. به‌ویژه اگر سگ اولین بار است که زایمان می‌کند. شغص باید اطلاعات دقیقی داشته باشد تا در صورت نیاز به سگ کمک کند. در نظر داشته باشید سگی که به زمان زایمانش نزدیک می‌شود فستنه و بی‌حال است.

به‌طور تقریبی شما باید زمان زایمان سگ خود را بدانید تا مراقبت‌های لازم را در آن لحظه حساس و بعد از آن انجام دهید. سگ‌ها معمولاً ۶۳ روزه باردار می‌شوند این زمان بین ۵۷-۷۱ روز متخیر است]. لازم به یادآوریست اگر اولین بار است که چنین شرایطی را تجربه می‌کنید. سگ خود را به نزد دامپزشک ببرید تا راهنمایی‌های لازم را برایتان انجام دهد.

راهنمای نگهداری از سگ

اگر به هر دلیلی زمان بارداری سگ‌تان را تشخیص ندادید، مواس‌تان باشد با بررسی علائم بارداری زمان نزدیک‌شدن به وقت زایمان سگ را حداقل مدودی تشخیص دهید.

در بیشتر نژادهای سگ ماده اولین پریودی در ۶ ماهگی اتفاق می‌افتد. بعد از آن سگ ماده در صورت جفت‌گیری با سگ نر می‌تواند باردار شود.

سگ چه زمانی زایمان می‌کند؟

شاید اینجا این سوال مطرح شود که ما برای اولین بار هست از یک سگ ماده نگهداری می‌کنیم. چگونه متوجه شویم به زودی سگمان زایمان خواهد کرد. قبل از اشاره به هر موردی، اگر سگ شما در حال زایمان است، برای کمک به او مشکلات را به حداقل برسانید.

همین‌جا این نکته را هم یادآور شویم. قبل تولد توله سگ‌ها مراقب باشید که با نزدیک شدن به دو الی سه هفته آخر زایمان، او را از دیگر سگ‌هایی که امکان انتقال هر ویروسی را داشته باشند، جدا کنید.

راهنمای نگهداری از سگ

پیش از زمان زایمان سگ، میوان پنجه‌هایش را روی زمینی که خوابیده می‌گشود. یک سگ باردار ۴۸ ساعت بعد از شروع زایمان علائمی مانند لانه‌سازی را نشان می‌دهد. علائمی دیگر مانند خاراندن روی زمین یا درمال جستجوی مکانی برای توله‌هایش نیز را از خود بروز می‌دهد. با نزدیک شدن به موقع زایمان بایستی دو بار در روز از قسمت مقعد با دماسنج دمای بدن میوان را بسنجید. در نظر داشته باشید که سگ در این حالت بی‌اشتهاست و غذای کمی می‌خورد. در این لحظات نامیه تناسلی خود را لیس می‌زند. دوست دارد تا حد امکان مخفی شود و جلوی چشم نباشد.

در زمان زایمان، سگ‌ها شروع به انقباض رحم خود می‌کنند. سگ‌ها نفس‌نفس می‌زنند و می‌لرزند. برفی‌ها هم در این زمان استفراغ می‌کنند. این حالت‌ها طبیعی است و ۶-۱۲ ساعت بایستی زمان سپری شود. پس از آن دهانه رحم گشاد می‌شود و سگ برای خارج شدن توله‌هایش آماده می‌شود.

مهمترین مراحل زایمان سگ‌ها

۱- آماده شدن برای تولد توله‌ها

همان‌طور که سگ شما برای زایمان آماده می‌شود. قسمت مقعدش به منظور تولد توله‌ها و نیز انقباض رحم، منقبض می‌شود. در این حالت توله‌ها در شکم سگ در موقعیتی صمیع (به سمت سر) قرار می‌گیرند تا پا به این دنیا بگذارند. طبق شواهد، مرحله آماده‌سازی در این شرایط ۶-۱۲ ساعت طول می‌کشد. زمانی که سگ مادر انقباض‌های رحمی‌اش شروع شد، تا مدود زیادی هم بی‌قرار می‌شود.

از جمله علائم رایج زایمان سگ‌ها می‌توان موارد زیر اشاره کرد:

- بی‌قراری
- پنهان شدن
- تنبلی
- بی‌اشتهایی
- چرخیدن
- مفاری و لانه‌سازی و

از طرفی، در زمان زایمان سگ، میوهان خیلی علاقه ندارد که در جای خواب خود بماند. پس، اگر زمانی جعبه‌ای برای استراحتش ساختید. جعبه در اندازه‌ای باشد که سگ در آن احساس راحتی کند. از طرفی، میوهان بتواند به آسانی در رفت و آمد هم باشد.

۲-زایمان سگ

وقتی سگ شما برای آوردن توله‌هایش آماده شد، انقباض‌های شدیدی با فاصله شروع می‌شود. سگ در این حالت نیاز به زور زدن را احساس می‌کند.

از طرفی، در این وضعیت به خاطر انقباضات شدید، امکان دارد زوزه هم بکشد. در این حالت اولین توله سگ مدت زمانی طول می‌کشد تا به دنیا بیاید. بسته به انقباض اگر ضعیف باشد بین ۲ الی ۴ ساعت زمان می‌برد. ولی بالعکس اگر انقباضات قوی باشد، ۲۰ الی ۳۰ ثانیه این کار زمان خواهد برد.

نکته مهم آن‌که یک روز قبل از زمان بارداری دمای بدن سگ به زیر ۱۰۰ درجه فارنهایت (۳۷/۷۸ درجه سانتی‌گراد) می‌رسد.

راهنمای نگهداری از سگ

به طور رایج فاصله تولد هر توله بین ۵ دقیقه تا ۱/۵ ساعت است. این را هم در نظر داشته باشید که تولدها به هنگام تولد ممکن است اول با سر یا نه از پایین با دم به دنیا بیایند. در هر حال به هنگام تولد سگ‌تان باید مس رامت و آرامی داشته باشد. در ادامه تولدهای تازه به دنیا آمده را بلیسد تا مجدد انقباضات برای تولد تولدهای جدید شروع شود.

امکان دارد در زمان زایمان سگ، از قسمت فرج [دهانه واژن] مقداری مایع شفاف فونی به هنگام هل دادن خارج شود که این مقدار طبیعی است. ولی اگر فونریزی شدید باشد طبیعی نیست و در چنین شرایطی باید به دامپزشک مراجعه کرد.

البته به هنگام تولد توله سگ‌ها، ممکن است قدری ترشحات سبز رنگ را نیز همراه آن‌ها مشاهده کنید.

در کل سگ شما به هنگام زایمان نیاز به کمک ندارد. پس، به این نکته توجه کنید که ممکن است دلسوزی و کمک بی‌مورد شما بعد زایمان سگ برای تولدها مشکلاتی را ایجاد کند.

۳- بعد زایمان سگ

به طور تقریبی مدت زمانی که طول می‌کشد تا توله‌های سگی به طور کامل متولد شوند، از زمان شروع انقباضات تا تولد ۳ الی ۱۲ ساعت زمان می‌برد. البته بیشتر سگ‌ها در مدت زمان ۶ ساعت بچه‌هایش را به دنیا می‌آورند. در صورتی‌که تولد توله سگی بیش از ۲۴ ساعت زمان ببرد این وضعیت عادی و طبیعی نیست. در چنین شرایطی بایستی به دامپزشک مراجعه کنید. چراکه در این وضعیت احتمال این‌که توله در رحم گیر کرده باشد وجود دارد.

ازسویی، در نظر داشته باشید، به احتمال زیاد سگ شما به هنگام زایمان گرسنه و خسته است. در این وضعیت سگ‌تان باید استراحت کند و در کنار توله‌هایش باشد تا با آن‌ها بعد از تولد ارتباط برقرار کند. مطمئن شوید که سگ شما شرایط آرام و راحتی را سپری می‌کند.

راهنمای نگهداری از سگ

چراکه اگر غیر این باشد از توجه کردن و غذا دادن به توله‌هایش امتناع خواهد کرد.

اولین توله سگی که به دنیا آمد نگرانی وجود ندارد، منتها برای تولد توله سگ‌های دیگر بایستی مراقب باشید. چراکه ممکن است به هنگام زایمان سگ، توله‌ها با پرده جنینی پا به این دنیا بگذارند. در این موقعیت باید پرده جنینی را پاره کنید تا توله سگ بتواند نفس بکشد.

سگ مادر به هنگام زایمان، دهان و سوراخ بینی توله را می‌لیسد تا نفس بکشد. در این حالت جفت از طریق بند ناف به توله متصل است. مادر ۵ دقیقه زمان لازم دارد که بند ناف را بیرون بیاورد و سپس بدن توله را با لیس زدن تمیز کند.

در آفرین مرملة زایمان سگ، بیرون آمدن جفت آفرین کار است. در این زمان به همراه تولد هر توله، جفتی به رنگ سبز مایل به سیاه خارج می‌شود. این جفت قبل تولد در شکم سگ ماده راه ارتباطی بین توله و سگ مادر بوده و از این طریق توله را تغذیه می‌کرده است.

یادآوری می‌کنیم ممکن است به هنگام خارج شدن جفت‌ها، سگ مادر آن‌ها را بخورد که مشکلی وجود ندارد و جای نگرانی نیست.

زایمان طبیعی در سگ‌ها چگونه است؟

زایمان یک فرآیند طبیعی است. به‌هرحال به هنگام زایمان سگ‌ها، آن هم طبیعی مشکل وجود خواهد داشت. ولی صاحبان سگ‌ها بایستی در مورد این‌که چه‌موقع به‌عنوان روند طبیعی در زایمان قلمداد می‌شوند آگاه باشند.

راهنمای نگهداری از سگ

در مرحله اول زایمان؛ بدن در حال آماده شدن برای بیرون آوردن توله‌هاست. در ادامه سگ برای تولد توله‌ها بدنش را منقبض می‌کند. این مرحله ۶-۱۲ ساعت طول می‌کشد. در این مرحله بی‌قرار است، نفس‌نفس می‌زند، می‌لرزد، دور آن فضا می‌چرند. لانه می‌کند. می‌فواهد به مکان آرامی برود. البته برفی از سگ‌ها در این مرحله هیچ تغییر رفتاری از خود نشان نمی‌دهند.

مرحله دوم زایمان؛ تولد نوزادان سگ ۳-۱۲ ساعت طول می‌کشد. در این مرحله اقدامات شکمی دیده می‌شود. در زایمان طبیعی ممکن است تا ۲ ساعت [مداکثر ۴ ساعت] قبل از به دنیا آوردن توله سگش فشار ضعیفی را تحمل کند.

راهنمای نگهداری از سگ

در این حالت سگ مادر غشایی (پرده) که توله را پوشش (پرده آمنیوتیک) داده، پاره می‌کند. سگ مادر در ادامه بند ناف را می‌چود و در این بین توله را هم لیس می‌زند. گاهی اوقات ممکن است مادر برای باز کردن غشا و نفس کشیدن توله به کمک نیاز داشته باشد. سگ‌ها، توله‌های بعدی را می‌توانند هر ۳۰ الی ۶۰ دقیقه به دنیا بیاورند. اگر چه تا ۳ ساعت می‌تواند بین تولد توله‌ها فاصله بیافتد، و این اتفاق می‌تواند طبیعی باشد. در این بین هم همان‌طور که بالاتر اشاره کردیم، ترشحات سبز و سیاه پس از زایمان طبیعی است.

مرهله سوم زایمان؛ مربوط به عبور جفت است. جفت هر توله در عرض ۱۵ دقیقه از زایمان سگ از بین می‌رود.

مشکلات در زمان زایمان سگ

بیشتر اوقات سگ‌ها بدون مشکل زایمان می‌کنند. ولی در این بین استثنائاتی هم وجود دارد که در صورت بروز مشکل بایستی کمک کرد تا میوان راحت‌تر زایمان کند.

زور زدن بدون توله

اگر سگ شما طی مدت ۲۰ تا ۳۰ دقیقه بدون تولد توله سگی زور می‌زند، سریع با دامپزشک تماس بگیرید.

فون‌ریزی

به هنگام زور زدن سگ‌تان برای تولد توله‌ها، فارغ شدن مقداری لکه فونی یا چند قطره فون طبیعی است؛ ولی غیر این باشد بایستی سریع به دامپزشک مراجعه کنید.

برخی سگ‌ها به هنگام زایمان برای بیرون آمدن از کیسه به کمک نیاز دارند. در چنین لحظاتی که توله به سرعت بیرون نیامد. شما با یک سوراخ، کیسه را پاره کنید تا توله را بیرون آورید. به این شکل سر توله آزاد می‌شود و می‌تواند نفس بکشد. هواستان باشد برای سوراخ کردن از قیچی استفاده نکنید. با دست آن سوراخ را در کیسه ایجاد کنید.

زمان اتمام زایمان سگ

آخرین مرحله در زمان زایمان سگ، خارج شدن جفت‌ها از رحم است. آخرین توله‌ای که به دنیا آمد و جفت هم به همراهش خارج شد، بعد از چند ساعت دیگر نشانه‌ای از زایمان نبود. در این زمان، زایمان به اتمام رسیده است. این را هم در نظر داشته باشید، وقتی زمان زایمان به اتمام رسید، سگ‌ها توله‌های خود را جمع می‌کنند تا به آن‌ها شیر دهند.

بیماری‌های سگ بعد زایمان

وقتی سگ‌ها تمت مراقبت هستند. در چنین شرایطی خیلی به ندرت پیش می‌آید که سگ‌ها بعد از زایمان دچار مشکل یا بیماری شوند. بیشتر بیماری‌های پس از زایمان زمانی رخ می‌دهد که سگ تمت مراقبت نبوده و شرایط سفتی را سپری کرده تا زایمان کند.

این بیماری‌ها شامل موارد شایع زیر است:

عفونت رحم (متریت)

عفونت رحم از جمله بیماری‌هایی است که بعد از زایمان سگ‌ها دیده می‌شود. دلیل این بیماری هم به‌فاطر ماندن جفت در رحم و خارج نشدن آن است. علائم این بیماری همراه با تب، بی‌اشتهایی، ترشحات عفونی است. یکی دیگر از علائم این بیماری تولید نشدن شیر از سینه سگ است.

ورم پستان

بعد از زایمان ممکن است سگ دچار بیماری ورم پستان شود. این حالت زمانی اتفاق می‌افتد که شیر به علت عفونت یا سفتی در بدن میوان می‌ماند. البته این حالت خیلی نگرانی ندارد. با مکیدن توله‌ها به تدریج برطرف می‌شود و شیر برای تغذیه توله‌ها از بدن خارج می‌شود.

به هر حال نوزاد سگ به هنگام تولد بایستی از این شیر تغذیه کند. زیرا این شیر حاوی مواد مغذیست و برای رشد و حیات توله‌ها در ادامه زندگی بسیار ضروری است.

بخش دوم

مراقبت از توله سگ‌های تازه متولد شده

راهنمای نگهداری از سگ

نوزادان سگ که اولین بار به این دنیا پا می‌گذارند توجه نیاز دارند. بعد از تولد توصیه می‌شود مادر و توله سگ تازه متولد شده هر چند ساعت یک‌بار چک شوند و تمت مراقبت باشند. هر بار که به آن‌ها سر می‌زنید، ببینید توله‌ها ساکت هستند و شیر می‌خورند یا نه بالعکس بی‌قرار هستند. در ضمن دمای فضایی را که سگ مادر و توله‌ها در آن قرار دارند، بررسی کنید که گرم باشد.

توله‌ها و سگ مادر بایستی فضای آرام و راحتی را تجربه کنند؛ چراکه اگر سگ مادر مس‌خوبی نداشته باشد به بچه‌هایش توجه نمی‌کند.

محل نگهداری از تولد سگ تازه متولد شده

لازم نیست هوای اتاق و فضایی که تولد سگها در آن قرار دارند خیلی گرم یا سرد باشد. در اولین روزها تا روز چهارم دمای اتاق بایستی $29/5-32$ درجه سانتیگراد باشد.

در روز هفتم تا دهم هم دمای اتاق را کمی کاهش دهید و به $26/7$ درجه سانتیگراد برسانید. در پایان هفته چهارم (یکماهگی) دما را به $22/5$ درجه سانتیگراد برسانید؛ برای اینکه وقتی همه تولدها در حال شیر خوردن در کنار مادر هستند، همین جمع بودن به نوعی باعث گرم نگه داشتنشان می شود. مراقب باشید تا $1/5$ الی 2 ماهگی تولدها را برای گردش به بیرون نبرید. زیرا در مسیر هر چه باشد به دهان می گیرند و به مشکلات و بیماری های نیز دچار می شوند.

راهنمای نگهداری از سگ

مداقل قبل از اولین واکسیناسیون [۴۵ روزگی] آن‌ها را به گردش نبرید. توله سگ‌ها برای ۳ الی ۴ هفته نمی‌توانند دمای بدن خود را تنظیم کنند. پس، فضای گرم و تمیز برای آن‌ها فراهم کنید. در این موقعیت خیلی مراقب باشید؛ نه خیلی فضا را گرم که از آن فضا خود را دور کنند، و نه خیلی سرد؛ چون اگر دمای بدن توله‌ها کم و فضا هم سرد باشد، شیر در معده آن‌ها منجمد می‌شود.

وزن توله سگ تازه متولد شده را دو بار در روز بگیرید. مواستان باشد بعد از تولد بلافاصله آن‌ها را از مادرشان جدا نکنید. تا ۱۰ هفته صبر کنید و بعد اگر خواستید آن‌ها را از مادرشان جدا کنید. کمتر از ۸ هفته اصلاً پیشنهاد نمی‌شود.

چطور به یک توله سگ غذا بدهیم؟

آنتی‌بادی‌هایی که در شیر مادر وجود دارد، توله‌ها را از هر نوع میکروب و آلودگی در روزهای اول زندگی‌شان محافظت می‌کنند. مادران در شیر اول خود مقادیر فراوانی پروتئین به نام «آغوز» تولید می‌کنند، بنابراین به کمک این پروتئین در شیر می‌توانند توله‌های خود از هر نوع عفونت مراقبت کنند.

تا زمانی‌که مادر هست اجازه دهید که توله سگ‌های تازه به دنیا آمده از مواد مغذی شیر بهره ببرند. اگر به هر دلیلی مادر نیست، از قبل باید شیر خشک و بطری‌هایی برای تغذیه آن‌ها آماده داشته باشید.

راهنمای نگهداری از سگ

با مشورت دکتر از شیرخشک‌های مخصوص نوزاد سگ تازه به دنیا آمده که در داروخانه‌های دامپزشکی موجود است، می‌توانید استفاده کنید.

اگر خودتان دارید به توله سگ تازه متولد شده غذا می‌دهید، آن را روی دستتان به شکلی که رو به شکم خوابیده باشد قرار دهید. چراکه غیر از این حالت احساس فگی به توله‌ها دست می‌دهد. وقتی با شیشه شیر مخصوص سگ‌ها به توله شیر دادید، بلافاصله به آرامی به پشت توله سگ خود ضربه بزنید تا آروغ بزند.

با این کار هر هوایی مین شیر خوردن توسط نوزاد سگ بلعیده شده، خارج می‌شود.

راهنمای نگهداری از سگ

توله سگ‌های تازه متولد شده بعد از ۴۸ ساعت بایستی توسط دامپزشک معاینه شوند. سگ مادر از این بابت معاینه می‌شود که مطمئن شوید که شیر کافی برای توله‌ها دارد. از یک طرف، شیر هم آلوده نباشد.

از سوی دیگر، دامپزشک توله‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد تا مبادا دچار بیماری‌هایی از جمله شکاف کام و... باشند که مین تولد دچارش شدند. در صورت وجود چنین عارضه‌هایی، پزشک بلافاصله دارو و درمان مورد نیاز را به توله‌ها تجویز می‌کند.

راهنمای نگهداری از سگ

یک نکته هم یادتان باشد، وقتی توله‌ها کنار هم هستند، شیر می‌خورند و جایشان هم گرم است. پس، هر روز چاق می‌شوند. اگر توله‌ای شیر نمی‌خورد آن را به سر پستان نزدیک پاهای عقب سگ مادر بگذارید، چون آن قسمت شیر بیشتری دارد.

به‌مرور به کمک وزن کردن متوجه وضعیت توله سگ تازه متولد شده خود می‌شوید. برای وزن کردن هم می‌توانید از ترازوهای دیجیتالی استفاده کنید تا وزن دقیق هر کدام از توله‌ها دست‌تان بیاید. در صورتی‌که مس کردید هر روز که می‌گذرد یکی از توله‌ها کاهش وزن دارد، می‌توانید سریع به دامپزشک مراجعه کنید.

به توله سگ تازه متولد شده کی غذا دهیم؟

توله سگ تازه متولد شده بایستی هر ۲-۳ ساعت یکبار غذا بخورد. بسته به وزن این میزان می‌تواند متفاوت باشد. اگر از شیر خشک استفاده می‌کنید، از روی دستور مصرف آن محصول در جعبه استفاده کنید.

توله سگ‌ها برای خوردن و خوابیدن به فضای گرم و تمیز نیاز دارند. همان‌طور که قبلاً اشاره کردیم توله‌ها قادر به تنظیم دمای بدن خود در ابتدای زندگی نیستند. اگر فضایی که در آن زندگی می‌کنند سرد باشد، نمی‌توانند شیری را که می‌خورند به راحتی هضم کنند و این در ادامه باعث مشکلاتی می‌شود.

راهنمای نگهداری از سگ

بعد از ۵ هفته اول زندگی توله سگ‌های تازه به دنیا آمده، متوجه می‌شوید که آن‌ها تمایل به جویدن دارند؛ چون وقتی وسایلی مثل بطری شیر را دستشان می‌دهید، می‌جویند.

بهتر است تا دو ماهگی فقط شیر بخورند؛ ولی در یک‌ونیم‌ماهگی به بعد می‌توانید به آن‌ها غذای نیمه جامد و نرم دهید.

راهنمای نگهداری از سگ

غذاهای نرمی مانند، شیرخشک [شیرخشکی که طبق دستور محصول داخل جعبه با مقداری آب ولرم ترکیب کردید] با مقداری تکه‌های نان خشک در ظرف غذایش بریزید تا فیس بخورد.

سیب‌زمینی، هویج و تخم مرغ آب‌پز را رنده کنید و سپس با تکه‌های گوشت مرغ پخته مخلوط کنید و در یک یا دو وعده به آن‌ها بدهید تا بخورند.

با تجویز پزشک و در صورت نیاز مکمل‌هایی هم می‌توانید به غذای نیمه جامدشان اضافه کنید.

راهنمای نگهداری از سگ

این غذاهای مقوی که اشاره کردیم را می‌توانید به آن‌ها بدهید تا بخورند. حتی ماست خالی یا همراه تکه‌های نان هم گزینه خوبی است. بعد از دو ماهگی می‌توانید به آن‌ها آب گوشت قرمز به همراه تکه‌های نان خشک بدهید.

از طرفی، وقتی به آن‌ها ماست می‌دهید، سعی کنید ماست مملی نباشد. ماست کارخانه‌ای فاقد لاکتوز بسیار مفید است. چون سگ‌ها آنزیمی برای تجزیه قند لاکتوز ندارند و با خوردن مواد دارای لاکتوز دچار مشکلات گوارشی می‌شوند.

راهنمای نگهداری از سگ

در ضمن، توله سگ‌های ۶ تا ۱۲ هفته بهتر است ۴ بار در روز غذا بخورند. توله‌ها هر چقدر بزرگتر می‌شوند آبه سمت یک‌سالگی می‌روند [دفعات غذا دادن‌ها کمتر می‌شود. مٓی روزی به ۲ بار هم می‌رسد.

از کجا متوجه شویم مادر شیر کافی برای توله‌ها دارد؟

وقتی توله سگ تازه متولد شده از خوردن شیر کافی چاق هست و وزن مناسبی دارد، همه چیز خوب است. نگران نباشید. اگر به هر دلیلی نیاز بود از شیرخشک استفاده کنید، توصیه می‌شود این کار را انجام دهید. فقط وقتی دارید شیرخشک را در شیشه شیر مخصوص به او می‌دهید، مواستان باشد که فیلی گرم نباشد. می‌توانید با انگشت میزان گرمی آن را تست کنید.

نگهداری توله سگ تازه متولد شده در نور کم

رفتاری که سگ مادر بعد تولد توله‌هایش انجام می‌دهد این است که بچه‌هایش را به جایی که جلوی چشم نیست می‌برد. در آن فضا هم نگران است که مبادا بچه‌هایش جلو آفتاب به خصوص آفتاب شدید باشند.

برخی اوقات در چنین شرایطی مادران توله‌هایشان را حتی از صاحبان خود پنهان می‌کنند؛ زیرا بیشتر از همه نگران بچه‌هایشان هستند. پس، در چنین لحظاتی مضطرب می‌شوند.

راهنمای نگهداری از سگ

طبیعی است که توله‌هایشان را حمل کنند، یک‌به‌یک به دندان بگیرند و به‌جای امن ببرند.

در کل نگرانی و استرس بیش از حد برای مادر توله سگ‌ها فوب نیست و این بعدها برای نوزادان سگ تازه‌به دنیا آمده مشکلاتی ایجاد می‌کند.

در چنین مواقعی که مادران شیرده نگران و مضطرب هستند او را به نزد دامپزشک ببرید.

چگونه متوجه شویم که توله ها مشکل دارند؟

همان‌طور که در ابتدا گفتیم، وقتی از توله سگ تازه متولد شده مراقبت می‌کنید، بهتر است هر روز وزن آن‌ها را اندازه‌گیری کنید. برای این‌که بین چند توله تفاوت قائل شوید، نخ‌ها یا روبان‌های رنگی دور گردن آن‌ها ببندید تا متوجه تفاوت هر کدام از آن‌ها شوید.

چنان‌چه در مورد سلامتی هر یک از توله سگ‌ها هم نگران بودید، می‌توانید در اسرع وقت به دامپزشک مراجعه کنید.

راهنمای نگهداری از سگ

این را هم در نظر داشته باشید که در دو هفته اول زندگی هر سگی بایستی به فوبی شیر بخورد و استراحت کند. از طرفی در این دو هفته چشمان توله سگ تازه به دنیا آمده بسته است و هنوز باز نکرده است. نه می‌بیند و نه می‌شنود.

توله‌ها از ۱۳ روزگی به بعد کامل چشمان خود را باز می‌کنند. البته در آن زمان هم کامل نمی‌بینند و به تدریج دید بهتری به محیط اطراف خود دارند.

پس، اگر توله سگی پرسروصدا و بی‌قرار باشد، می‌تواند نشان از دریافت کم غذا و نیز عفونت در بفتشی از بدنش باشد. در چنین مواقعی سریع به دامپزشک مراجعه کنید.

تردیدی نیست که توله سگ‌های تازه به دنیا آمده بامزه و جذاب هستند. ما انسان‌ها هم خیلی دوست داریم آن موجودات بامزه را به دستمان بگیریم و نوازششان کنیم.

منتها خیلی مراعات کنیم؛ چون سگ مادر مساس است و به جهت اضطراب و نگرانی بابت توله‌ها، ممکن است به همه از جمله صامبش پرفاشگری کند. پیشنهاد می‌کنیم در دو هفته اول زندگی توله‌ها خیلی در این موضوع دقت نکنید و کمتر آن‌ها را به دست بگیرید.

راهنمای نگهداری از سگ

در این روزها، خیلی هم به مادر کاری نداشته باشید که اصرار داشته باشد که کنار توله‌ها باشد. او را آزاد بگذارید. از طرفی، همین‌که متوجه شدید با وجود دور شدن، هر از گاهی به توله‌ها سر می‌زند و مواسش هست کفایت می‌کند. این ماجرا وقتی توله سگ تازه متولد شده پای رفتن پیدا می‌کند [به این طرف و آن طرف می‌روند] و از مادرشان دور می‌شوند بیشتر به پیشم می‌خورد.

مادر بدون هشدار دچار عفونت یا التهاب سینه می‌شود؟

دامپزشک در طی مدت شیردهی مادر به توله سگ تازه متولد شده بایستی او را معاینه کند تا شما سریع‌تر عفونت، التهاب، مساسیت، سفتی شیر در سینه سگ‌تان را متوجه شوید. پس، غدد پستان سگ بایستی بررسی شوند.

با این تفصیل اگر مادر شیر سالم تولید نکند در مقابل توله‌ها به درستی تغذیه نمی‌شوند. در نظر داشته باشید اگر توله سگ‌های تازه متولد شده در روزها و هفته‌های اول زندگی به درستی تغذیه نشوند، ممکن است طی ۱۲ تا ۲۴ ساعت بمیرند. بنابراین، سعی کنید اگر خود مادر نمی‌تواند توله‌ها را شیر بدهد از سگ ماده‌ی دیگری که به‌تازگی زایمان کرده کمک بگیرید یا این‌که از شیرخشک‌های مخصوص توله سگ تازه متولد شده استفاده کنید.

وزن یک توله سگ تازه متولد شده چقدر باید باشد؟

وزن توله سگ تازه متولد شده بسته به نژادهای مختلف متفاوت است. توله‌ها در هفته‌های اول زندگی‌شان از ۱/۱۳ تا ۱/۰۲ کیلوگرم می‌توانند وزن داشته باشند. برای این‌که نوزاد سگ شما از نظر وزنی و تغذیه‌ای مشکلی نداشته باشد، در هفته‌های اول هر روز او را وزن کنید، بعد از آن لزومی ندارد هر روز وزن توله‌ها را بگیرید. وقتی وزن آن‌ها اندازه‌گیری می‌کنید مواس‌تان باشد که بسته به نژادشان هر روز حدود ۱۰ درصد وزن خود را افزایش دهند.

توله سگ‌ها در سال اول زندگی خود افزایش وزن دارند. به‌طور مثال توله سگ تازه متولد شده شما در سه هفته اول زندگی سریع رشد می‌کند. پس، توله‌ها ۳ برابر زمانی که تازه به دنیا آمده‌اند افزایش وزن دارند.

دفع مدفوع توله سگ تازه به دنیا آمده

مطلع باشید که توله سگ تازه متولد شده در اولین روزهای زندگی خود به تنهایی نمی‌تواند مدفوع خود را دفع کند. اگر نوزاد سگ، مادر داشته باشد که مشکلی نیست. چراکه مادر طی روز چند باری مقعدش را لیس می‌زند. اگر توله یتیم است و مادر در کنارش نیست، شما می‌توانید یک دستمال مرطوب آغشته به آب ولرم را برداشته و قسمت مقعدش را به آرامی نوازش دهید تا ماهیچه‌ها آن قسمت تمریک شود.

با این کار به مرور مواد دفعی از بدنش خارج می‌شود. مین انجام این کار توله به خود فشار می‌آورد و ناله می‌کند، به هیچ‌وجه نگران نباشید. اگر این کار را انجام ندهید و مدفوع در بدن بماند برای میات توله سگ خطرناک است.

چه زمانی توله سگ اولین معاینه پزشکی را انجام دهد؟

بیشتر دامپزشک‌ها پیشنهاد می‌کنند که در ۶ هفتگی، توله سگ تازه به دنیا آمده را برای چکاپ نزدشان ببرند. آن هم به دلیل از بین رفتن آنتی‌بادی‌ها در بدن آنهاست. در این زمان توله سگ تازه متولد شده بیشتر در معرض بیماری‌ها و عفونت‌ها قرار دارد.

از طرفی، در این دوران می‌توانید اولین واکسن آنها را توسط دامپزشک بزنید. توله سگ شما برای ایمن بودن از هر گونه بیماری، باید اولین واکسن‌های خود را در مدود ۶ هفتگی (۴۵ روز) بزند.

بخش سوم

وسایل مورد نیاز برای سگها

راهنمای نگهداری از سگ

اگر الان تحت هر عنوانی صاحب سگی شدید و قرار است از آن مراقبت کنید. بهتر است از همان ابتدای پذیرفتن این مسئولیت مهم، به فکر برنی موضوعات مهم برای رشد تدریجی باشید. یکی از مهمترین آنها تهیه وسایل لازم برای نگهداری از سگهاست.

مطمئن باشید اگر این ابزارها را مین مراقبت از حیوانتان داشته باشید، سگتان هم مس فوبی دارد. میوان به دنبال آن زندگی سالمی را سپری می کند و صد البته کمتر بیمار می شود.

مهمترین وسایل برای نگهداری از سگها

در این فصل قرار است از وسایلی صحبت کنیم که در طی مدت مراقبت از حیواناتان نیاز پیدا می‌کنید.

جای خواب

وقتی از سگی مراقبت می‌کنید، یکی از نکاتی که بایستی به آن در همان روزهای ابتدایی اهمیت دهید، توجه به محل نگهداری به‌خصوص جای خوابش است. به احتمال زیاد این نکته را ندانید، ولی همه حیوانات از جمله سگها به تمیز بودن به‌ویژه جایی که می‌خوابند اهمیت می‌دهند.

راهنمای نگهداری از سگ

بنابراین، تمام تلاش خودتان را به کار گیرید و در کنار آماده کردن جای امن و راحت، جای تمیزی را هم برای میوانتان فراهم کنید. بیشتر که دقت می‌کنید، متوجه می‌شوید برای این حیوانات زبان بسته خواسته زیادی نیست.

این نکته را هم در نظر داشته باشید، اندازه جای خواب در اندازه مناسبی باشد، تا متی اگر به تدریج بزرگ شد، آن جای خواب با گذر زمان برایش کوچک نشده باشد.

راهنمای نگهداری از سگ

سگ‌ها در بستر خشک یعنی بر روی زمین خالی هم می‌خوابند و نیاز به وسایل خاصی نیست؛ ولی اگر در خانه از او مراقبت می‌کنید، می‌توانید تشک‌های نرم در اندازه‌های کوچک تهیه و برای این منظور استفاده کنید.

جای خواب در مین این‌که بایستی تمیز و راحت باشد، صد البته بایستی گرم هم باشد.

سگ‌ها ۱۲- ۱۸ ساعت از شبانه‌روز در خواب به سر می‌برند، پس مهم است که به این بخش از فضای زندگی‌اش اهمیت دهید.

همان‌طور که قبلاً گفتیم، اگر سگتان را در خانه نگه می‌دارید می‌توانید از جاقواب‌های آماده که برای این منظور تهیه شده، استفاده کنید.

تمام تلاش‌تان را بکنید که سگ در فضایی که زندگی می‌کند و حتی به وقت خواب شرایط مناسب و راحتی را تجربه کند.

ظرف غذا و آب

غذا و آب خوردن در یک ظرف تمیز برای موجوداتی مثل سگها خیلی لذتبخش است. شاید برفی تصور کنید، چون میوان است خیلی مهم نیست که ظرف آب و خوراکیش تمیز باشد. بالعکس بایستی بگوییم، خیلی مهم است که تمیز باشد. سگها نه تنها به فضایی که در آن قرار دارند، حساس هستند، صد البته این فضا و وسایلی که استفاده می‌کنند، بایستی تمیز هم باشد.

از طرفی، به ظرف غذای خود هم حساس هستند اگر بوی بد و نامطبوعی بدهد آب یا غذای داخل آن را نمی‌خورند. وقتی سگ در فانه هست، به طور متعمد زیبایی و شکل ظاهری ظرف غذا و آبش هم اهمیت پیدا می‌کند. به همین منظور می‌توانید در تهیه ظرفها نکاتی همچون زیبایی را هم در اولویت قرار دهید.

راهنمای نگهداری از سگ

اگر سگتان را در خانه پیش خودتان نگه می‌دارید، با توجه به دکوراسیون منزل و فضایی که برای ظرف غذا و آب سگ آماده کردید، می‌توانید ظرف مناسبی را هم برایش در نظر بگیرید. در ضمن ظرف آب را تا جایی که می‌توانید تمیز کنید و هر روز یا چند روز یک بار هم تا جایی که برایتان مقدور است آبش را تعویض کنید. طوری نباشد که ظرف آب برای مدتی طولانی همان‌طور مانده باشد.

پس، مواساتان باشد آب تمیز همیشه در اختیار حیواناتان قرار داشته باشد. اگر سگتان هنوز به دو ماهگی نرسیده است نیاز نیست آب بخورد و شیر مادر را که می‌خورد کفایت می‌کند. اگر سگتان از همان تولگی مادر ندارد، شیرفشکی را که با آب جوشیده تهیه می‌کنید هم آب بدنش را تأمین می‌کند.

راهنمای نگهداری از سگ

ظرف غذای متنوعی برای سگ‌ها در بازار موجود است. این بسته به نوع و اندازه سگ‌تان و نیاز شما متفاوت خواهد بود.

ناگفته نماند که بین ظرف‌ها، ظرف‌های پلاستیکی و فلزی کاربرد بیشتری دارد. البته بین این دو ظرف هم پلاستیکی به جهت سبک بودن و راحتی در جابجایی کاربرپسند است.

درست است که ظروف پلاستیکی سبک و ارزان قیمت هستند، منتها اگر دواغ و ماندگاری هم برایتان مهم است، بهتر است فرید ظروف فلزی را هم برای سگ‌تان در نظر داشته باشید. چون اگر سگ‌تان توله باشد، در همان روزهای آغازین زندگی علاقه دارد با هر چیزی که دم دستش هست بازی کند و بجود.

قلاده

برای اینکه بتوانید به هنگام بیرون رفتن به ویژه روی سگ‌تان کنترل خوبی داشته باشید. بهتر است سگ‌تان قلاده داشته باشد. شاید خودتان هم این صحنه را موقع روبرو شدن با سگی غریبه را دیده باشید. وقتی سگی با قلاده را دیدید، متوجه شدید آن سگ صامبی دارد و ولگرد نیست.

راهنمای نگهداری از سگ

قلاده برای سگ‌ها در بازار با شکل و اندازه‌های متنوع موجود است. قلاده کتفی و گردنی از جمله قلاده‌های پر استفاده برای سگ‌هاست. البته هر کدام از قلاده‌ها بر حسب کاربرد، مزایای خودشان را دارند. در میان این دو قلاده، قلاده گردنی بیشتر تقاضا می‌شود. به خاطر دلایل زیادی از جمله مقاوم، ممکن بودن آن است. یکی دیگر از ویژگی مهم این نوع قلاده برای سگ ساده بودنش است. شما بر حسب تنوعی که در رنگ و اندازه‌ها دارد می‌توانید انتخاب خودتان را انجام دهید. در کنار همه این ویژگی‌ها، قیمت مناسبی هم برای خرید کاربر دارد.

قلاده کتفی

به قلاده کتفی، قلاده بدنی هم گفته می‌شود. اگر این قلاده را دست‌تان بگیرید، به مانند لباس می‌شود و بیشتر بدن سگ‌تان را می‌پوشاند.

باکس حمل و نقل سگ

باکس هم در بازار دو نوع است، پلاستیکی و پارچه‌ای. این دو بسته به نژاد و جثه سگ کارایی خودشان را دارند.

این وسیله زمانی به کارتان می‌آید که قصد دارید سگ‌تان را به بیرون ببرید. این نیاز به فصول و وقتی می‌خواهید به نزد دامپزشک بروید بیشتر نمایان می‌شود. در چنین شرایطی وجود باکس حمل و نقل سگ می‌تواند به کمکتان بیاید و در امر جابه‌جایی حیوان برایتان (راهنکار مفیدی باشد).

نوع دیگر باکس که به‌عنوان قفس سگ کاربرد دارد می‌تواند استفاده‌های دیگری هم برایتان داشته باشد. برای وقت‌هایی که در خانه می‌خواهید به سگ‌تان آموزش‌هایی از جمله دستشویی رفتن را یادآور شوید. یا زمان‌های که فردی در منزلتان مهمان است که از سگ می‌ترسد، وجود این قفس بین آن فرد و سگ شما می‌تواند بر این ترس غلبه کند.

راهنمای نگهداری از سگ

این وسیله در زمان‌هایی که خانه نیستید و نمی‌خواهید سگ فیلی بازیگوشی کند و یک جا باشد هم فیلی به کارت‌تان می‌آید.

کیف حمل و نقل سگ

در میان وسایل حمل و نقل سگ‌ها می‌توانید کیف حمل و نقل برای سگ را هم که از جنس پارچه است، انتخاب کنید. این کیف فقط سگ‌های تا ۶ کیلوگرم را می‌توانید با آن جابه‌جا کنید.

در جلوی کیف یک فضایی به‌صورت توری تعبیه شده تا سگ بتواند به هنگام جابه‌جایی بیرون را ببیند. ازسویی، به هنگام انتقال از محلی به محل دیگر به راحتی نفس بکشد و در طول مسیر فیلی اذیت نشود.

اسباب بازی

سگ شما از همان دورانی که توله هست تا زمانی که بزرگ و بزرگتر می‌شود، نیاز دارد با وسایل بازی مشغول شود، به ویژه اگر تنها سگ در نزد شماست.

چون اگر چند سگ دیگر در کنارش باشد، به وقتش با آنها بازی می‌کند. در این حالت نیاز به اسباب بازی نیست؛ ولی با این حال وجود اسباب بازی برای سگ‌ها ضروریست.

راهنمای نگهداری از سگ

بازی با اسباب‌بازی در مین اینکه او را سرگرم می‌کند، از طرفی وقتی وسیله‌ای در اختیارش قرار دادید، آن‌ها را می‌جوید. در این حالت با یک تیز دو نشان زدید، هم سرگرمش کردید و هم به این روش دندان‌هایش را تمیز و سفید می‌کند.

وقتی توله‌ها قدری بزرگ‌تر شدن، برای سفیدی و استمکام دندان‌هایش می‌توانید به سگ‌تان استخوان بدهید تا به دندان بکشد. این شیوه برای براقی و تمیزی دندان‌های حیوانات بسیار مفید است.

راهنمای نگهداری از سگ

البته از در اختیار گذاشتن وسایلی مانند توپ‌های کوچکی که به راحتی می‌تواند در دهانش بگذارد، جلوگیری کنید؛ چرا که ممکن است مین بازی توپ یا آن وسیله کوچک به گلویش بپرد و مشکلات و خطراتی را برای سگ و صاحب سگ به بار آورد.

سگ‌ها از جمله موجوداتی هستند به بازی فیلی علاقه دارند. ازسویی، وسایل تربیتی مانند، وسایل بازی سبب می‌شود، شما به تدریج کنترل فوبی روی سگ‌تان داشته باشید.

بخش چهارم

بیماری‌های شایع سگ‌ها

راهنمای نگهداری از سگ

سگ‌ها هم در طول زندگی خود ممکن است بنا به دلایلی دچار بیماری شوند. این موضوع وقتی حساس و میاتی می‌شود که حیوان شما توله سگ یا نوزاد سگ باشد. در این دوران سگ‌ها بیشتر مستعد بیماری هستند. در مقابل هم به مراقبت ویژه‌ای نیاز دارند. بنابراین، شمای که این روزها از سگی مراقبت می‌کنید، بهتر است از یک سری بیماری‌هایی که ممکن است سگ‌تان را دچار کند، جلوگیری کنید و آگاهی لازم را داشته باشید.

Thinkstock

راهنمای نگهداری از سگ

به همین خاطر در ادامه این فصل بیشتر با شما در مورد بیماری‌های شایع میان سگ‌ها صحبت خواهیم کرد. در جریان باشید بیشتر بیماری‌ها در بین سگ‌ها از راه تنفس منتقل می‌شود.

سایر روش‌های انتقال بیماری به سگ‌های دیگر می‌تواند از طریق جای فواید مشترک، ظرف غذا، مشروبات آلوده و ... سرایت کند. از سویه، اصلی‌ترین و مهمترین عامل بیماری‌های سگ‌ها ویروس‌ها، باکتری‌ها و انگل‌ها هستند.

راهنمای نگهداری از سگ

نگهداری از سگ خیلی خوب است به شرطی که بتوانید با دانش و آگاهی بالا از او مراقبت کنید. چون گاهی به دلیل عدم آگاهی و بی‌تجربگی همانطور که در فصول گذشته گفتیم ناهواسته باعث می‌شوید زندگی این حیوانات به خطر بیفتد.

بیماری‌های رایج سگ‌ها

قبل از این‌که در مورد بیماری‌های شایع سگ‌ها صحبت کنیم. بایستی اشاره کرد یک سری بیماری‌ها هستند که در همان دوران تولد سگ ظاهر می‌شوند. بیشترین علت آن هم می‌تواند به خاطر انگلی باشد که در زمان بارداری و زایمان از مدفوع، محیط آلوده به جنین سگ در شکم مادر منتقل شده است.

راهنمای نگهداری از سگ

پس مراقب باشید اگر متوجه شدید در بدن توله انگل وجود دارد. بدانید آن انگل‌ها بعد از مدتی مدودن یک ماه‌ونیم با فروچ مدفوع همراه کرم‌های رشته‌ای خارج می‌شوند و قابل مشاهده هستند.

در این حالت چون کرم در بدن توله وجود دارد، از او تغذیه می‌کند، به مرور حیوان علائمی مانند کاهش وزن، استفراغ، مالیدن قسمت مقعد به زمین، فشک و سفت شدن پوست، متی گاهی اسهال فونی از خود نشان می‌دهد.

در این میان بیماری هم به نام «کرم قلبی» هست که در سگ‌ها وجود دارد. این کرم همان‌طور که از نامش پیداست در قلب سگ زندگی می‌کند. البته با داروها و آنتی‌بیوتیک‌ها و متی مصرف قرص‌های ضد انگل که به‌صورت دوره‌ای توسط دامپزشک تجویز می‌شود، می‌توانید سریع به درمان این بیماری در سگ اقدام کنید. این کرم و بیماری توسط پشه‌ها منتقل می‌شود.

عفونت‌های گوش

از جمله بیماری که سگ‌ها بیشتر اوقات دچارش می‌شوند و خاموش هم هست، عفونت‌های گوش است. سگ‌هایی که گوش آویزان دارند، بیشتر در معرض این نوع عفونت‌ها هستند.

این بیماری‌ها با تورم بخش بیرون گوش و قرمزی کانال گوش همراه است. با توجه به این علائم وقتی سگی را به دامپزشک بردید، گوش‌های او را هم توسط دامپزشک مورد چکاپ قرار گیرد تا اگر هر عفونت و بیماری وجود دارد، سریع متوجه شوید و درمان کنید. البته چنین بیماری و نافوشی‌هایی با تجویز قطره و آنتی‌بیوتیک توسط دامپزشک به سرعت قابل درمان است.

کرونا ویروس

در این نوع بیماری، عفونت بخش‌هایی از روده سگ را درگیر می‌کند. عفونت دوسوم بخش بالایی روده کوچک را گرفتار می‌کند. این عفونت به‌ویژه برای توله‌های تازه به دنیا آمده خیلی خطرناک است. پس، اگر محیطی وجود دارد که احتمال انتقال این نوع بیماری به توله سگ‌ها و سگ‌های مستعد سرایت این عفونت وجود دارد، در اولین زمان میوان را از محل آلوده دور کنید.

علائم این بیماری در سگ‌ها بسیاری مواقع بدون نشانه است. در بیشتر موارد خودبه‌خودی بیماری در بدن حیوان از بین می‌رود و بدن از عفونت پاک می‌شود. در هر حال علائم شایع این بیماری اسهال و استفراغ و کم آبی بدن است.

با وجود این هر زمان احساس کردین که سگ‌تان دچار چنین علائمی است در سریع‌ترین زمان سگ‌تان را به نزد دامپزشک ببرید تا اقدامات لازم را برای درمان انجام دهد. ازسویی، نشانه‌های دیگر این بیماری شامل تنگی نفس، سرفه و بی‌حالی است.

این بیماری هم بیشتر در سگ‌هایی دیده می‌شود که واکسن نزدند.

دیستمپر

این بیماری در میان بیماری‌های شایع سگ‌ها جزو خطرناک‌ترین بیماری‌هاست که حتی منجر به مرگ حیوان می‌شود. این ویروس از طریق هوا منتقل می‌شود. بیشتر وقت‌ها این بیماری از طریق تنفس از سگ آلوده به سگ سالم منتقل می‌شود و او را درگیر می‌کند. طبق تحقیقات انجام شده درمان قطعی برای این بیماری وجود ندارد. فقط تنها کاری که می‌توانید انجام دهید آن است که قبل این که سگ‌تان دچار این بیماری شود، پیش‌گیری‌هایی از جمله واکسیناسیون سگ‌تان را به موقع انجام دهید تا حیوان شما دچار چنین بیماری‌های خطرناک و کشنده نشود.

اگر سگی دچار این بیماری شود، با علائمی همچون تب بالا، سرفه، بی‌اشتهایی، بی‌حالی، آبریزش بینی، اسهال، استفراغ، قرمزی چشم همراه است.

پاروویروس (پارووا)

پاروویروس از جمله بیماری‌های مهلک سگ‌هاست که در اثر ظرف، جای خواب، مدفوع آلوده به سگ سالم منتقل می‌شود. برای این‌که سگتان دچار چنین بیماری کشنده‌ای نشود، از همان دوران تولد واکسیناسیون حیوان‌تان را انجام دهید تا سگتان و خودتان در گیر درمان این نوع بیماری مهلک و مسری نشوید.

یکی از مهمترین علائم این بیماری در سگ، بی‌اشتهایی، بی‌حالی، استفراغ مداوم و اسهال فونی است. دمای بدن حیوان در این حالت پایین می‌آید. این بیماری جزو بیماری‌هایی است که سریع بین سگ‌ها منتقل می‌شود، به‌ویژه اگر سگ‌تان توله باشد بیشتر مستعد بیماریست. بیشتر اوقات توله‌های زیر ۴ ماه در معرض این بیماری هستند.

آنفلوآنزا

آنفلوآنزا هم یکی دیگر از نافوشی‌هایی است که به سرعت به سگ منتقل می‌شود. در این نوع بیماری ریه و نای یعنی دستگاه تنفسی میوان درگیر می‌شود. این عفونت ریوی می‌تواند به راحتی از سگی به سگی دیگر منتقل شود.

اگر بخواهیم از علائم این بیماری بگوییم می‌توانیم از بی‌حالی، بی‌اشتهایی، سرفه، عطسه، ترشحات بینی، تب متخیر که قابل مشاهده است، اسه بیرییم. برای درمان این بیماری هم بهتر است در سریع‌ترین زمان ممکن با دامپزشک در تماس باشید تا میوان را برای معاینه و باقی مراحل درمان به نزدش ببرید.

های

بیماری های از آن جمله بیماری شایع در سگهاست که بسیار خطرناک است. متأسفانه هم بیشتر اوقات باعث مرگ می‌شود. این حالت زمانی در میوان ظاهر می‌شود که توسط گرگ یا ففاش مورد ممله قرار گرفته باشد. در نهایت هم گازگرفتگی توسط این میوانات باعث انتقال بیماری از سگ آلوده به سگهای سالم می‌شود. این بیماری عامل انتقالش ویروس است.

نشانه‌های این بیماری در سگ می‌تواند تب شدید، بی‌قراری، دلهره، ترسو شدن، تشنج شدید، فک افتاده، فلجی، عدم تعادل، ناتوانی در بلعیدن، گوشه‌گیری یا مواقعی پرفاشگری باشد. اگر هر کدام از نشانه‌هایی که اشاره شد، در سگ خود دیدید بلافاصله با دامپزشک در تماس باشید.

هپاتیت

وقتی سگی دچار بیماری هپاتیت می‌شود با علائمی که با خود به همراه دارد ممکن است با بیماری دیستمپر اشتباه گرفته شود. این نافوشی سگ می‌تواند از طریق مدفوع، ادرار، بزاق، خون آلوده منتقل گردد.

راهنمای نگهداری از سگ

در نهایت اگر بخواهیم از علائم مشخص این بیماری نام ببریم می‌توانیم از بی‌اشتهایی، سرفه، استفراغ اسهال، ازطرفی، علائم زردی می‌تواند ناشی از عفونت کبد و کلیه در اثر عفونت این بیماری باشد.

دیابت

سگ‌ها به تدریج با افزایش سن به دیابت مبتلا می‌شوند. البته این بیماری با رژیم غذایی و تمرک زیاد داشتن سگ قابل درمان است. ازطرفی، دامپزشک در صورت مشاهده وضعیت سگ در صورت لزوم به او انسولین تزریق می‌کند. از علت‌های مهم مبتلای سگ به دیابت می‌توان به مصرف زیاد قند، نشانسته اشاره کرد. البته امکان دارد دلایل وراثتی و نیز استرس زیاد هم در این مورد دخیل باشد.

مبتلا شدن سگ به دیابت ممکن است به نژاد هم ربط داشته باشد. نژادهایی مثل، پودل، تریر استرالیایی و... نمونه‌هایی از آن‌ها باشند که مبتلا شدن به دیابت آن‌ها وجود دارد. این بیماری یکی از بیماری‌های شایع در میان سگ‌هاست.

نشانه‌های این بیماری در سگ‌های ۶ الی ۹ سال که احتمالش بسیار است شامل کاهش وزن، افزایش ادرار، استفراغ، آب مروارید و کوری، بی‌هالیست.

واکسیناسیون سگ‌ها

صاحبان سگ وظیفه‌شناس با مراقبت‌هایی که انجام می‌دهند، سعی می‌کنند سگ خود را از هر گونه بیماری دور نگه‌دارند. در جریان باشید که بسیاری از بیماری‌های شایع که سگ‌ها دچارش می‌شوند با واکسن زدن به موقع توسط دامپزشک قابل پیشگیری و درمان است.

بخش پنجم

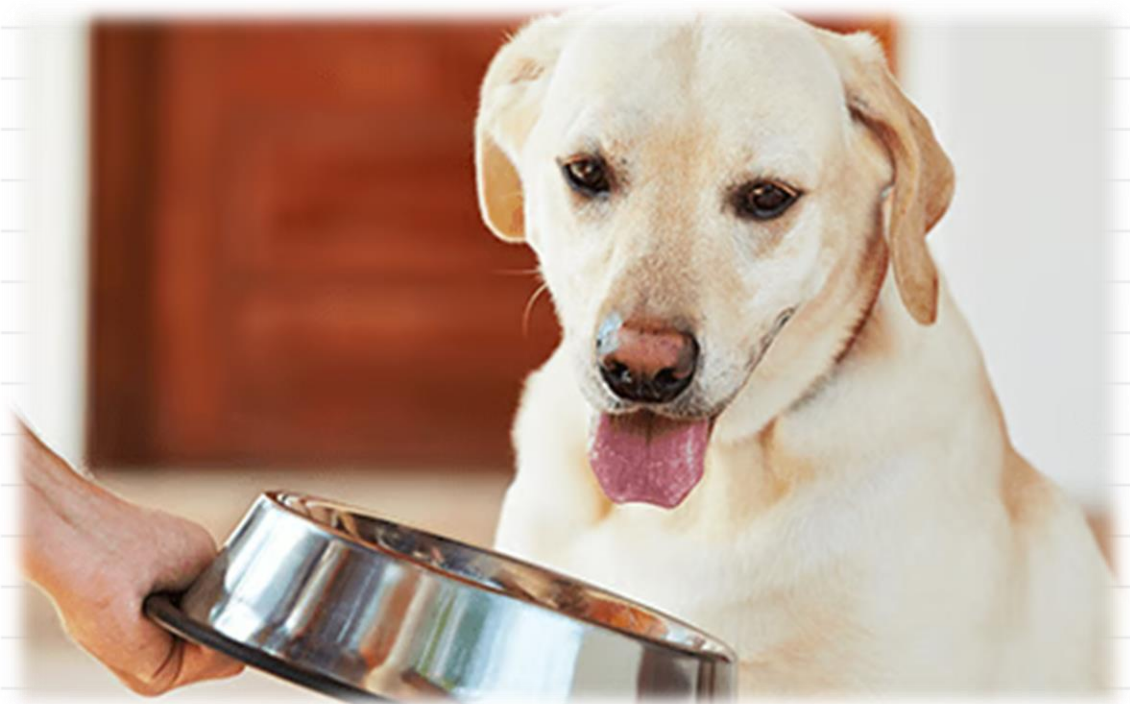
باید و نیایدهای غذای سگها

راهنمای نگهداری از سگ

وقتی داریم به سگ‌ها غذا می‌دهیم، بایستی به این نکته توجه کنیم که هر خوراکی که انسان‌ها می‌خورند، سگ‌ها نمی‌توانند بخورند. این هم دلیل دارد، چراکه سیستم گوارشی سگ‌ها با آدم‌ها متفاوت و قدری هم حساس است. همین نکته سبب می‌شود هر چه دستمان آمد به حیوانی همچون سگ ندهیم.

بنابراین، در خصوص غذاها و خوراکی‌هایی که سگ‌ها بایستی بخورند باید و نبایدهایی وجود دارد. در این فصل بیشتر آن‌ها را برایتان شرح می‌دهیم. در ادامه بحث از این خواهیم گفت که چه غذاها و خوراکی‌هایی مفید و چه خوراکی‌هایی برای سلامتی آن‌ها مضر است.

غذاهای و خوراکی‌هایی که برای سگ‌ها مفید هستند

هویج

هویج یک غذای سالم برای سگ‌هاست. جویدن هویج سبب می‌شود پلاک روی دندان به مرور حذف شود. هویج سرشار از ویتامین A است و منبع مؤثر برای حفاظت از پوست و سیستم ایمنی سگ‌هاست.

سیب

میوه سیب به خاطر داشتن ویتامین A، C و فیبر رژیمی به تنظیم هضم و دستگاه گوارش این حیوانات کمک می‌کند.

برنج سفید

برنج سفید هم برای سگ‌ها غذای مناسبی است، به‌ویژه اگر ناراحتی معده دارد و درمانیست برای این نافوشی در حیوان. ولی بیش از حد نبایستی مصرف شود، چراکه باعث افزایش سطح قند خون سگ‌ها می‌شود. در نهایت مصرف آن به میزان کم در وعده غذایی هر چند وقت یک‌بار مشکلی برای سلامتی آن‌ها ایجاد نمی‌کند.

محصولات لبنی

برای سگ‌ها خوردن محصولات لبنی از جمله شیر، ماست و پنیر به مقدار کم خوب است و مصرف آن به دفعات برای آن‌ها توصیه نمی‌شود. چراکه محصولات لبنی حاوی قند لاکتوز هستند و در بدن سگ‌ها این قند تجزیه نمی‌شود و سیستم هضم سگ را دچار مشکل می‌کند.

می‌توانید به سگتان شیر دهید، ولی شیر و فرآورده‌های شیر بدون لاکتوز بیشتر برای آن‌ها مفید است.

ماهی

ماهی سالمون، میگو و تن ماهی پروتئین است. از طرفی، ماهی سالمون و قزل‌آلا ماهی اسیدهای چرب امگا ۳ هستند. این اسیدهای چرب برای سیستم ایمنی بسیار مفید هستند. همچنین ویتامین B موجود در میگو در مین این‌که دستگاه گوارشی را تقویت می‌کند، گردش خون را در بدن سگ بهبود می‌بخشد.

تلاش کنید، بعد از پخت، ماهی را در اختیار سگ قرار دهید، چراکه ماهی نپخته می‌تواند ماهی انگل‌های مضر باشد و سلامتی سگتان را به خطر بیندازد.

مرغ

مرغ پخته شده و بدون داشتن ادویه خاصی می‌تواند بسیار برای سگ‌ها مفید باشد. مرغ پخته شده حتی برای سگی با ناراحتی‌هایی از جمله معده درد بسیار کارساز است.

موز

موز حاوی منیزیم فراوان است و این عنصر غذایی می‌تواند برای سلامتی استخوان‌هایش مهم باشد. از آنجایی‌که موز قند بالایی دارد، بهتر است گاهی اوقات از این میوه بدهیم و در مصرف آن افراط نکنیم.

خیار

خیار برای میان‌وعده می‌تواند خوراکی خوبی برای سگ‌ها باشد. در صورتی‌که تمایل داشت بخورد، مقداری به او بدهید تا بچود. به‌ویژه اگر سگتان اضافه وزن دارد. خیار همچنین حاوی مقداری ویتامین و مواد معدنی مانند ویتامین k است.

راهنمای نگهداری از سگ

هندوانه

خوردن هندوانه هیچ ضرری برای حیواناتی همچون سگ‌ها ندارد. از یک طرف خوردن هندوانه آب معدنی سگ را تأمین می‌کند و از طرف دیگر آن حاوی ویتامین C، A و B₆ است. مراقب باشید، وقتی هندوانه به سگتان می‌دهید، دانه نداشته باشد.

غذاها و خوراکی‌هایی که برای سگ مضر هستند

گیلاس

هسته‌های گیلاس حاوی سیانید هستند که سمی است و می‌تواند بر سیستم قلبی و عروقی سگ‌تان تأثیر منفی بگذارد. از همه مهم‌تر این‌که خوردن گیلاس، و بلعیدن هسته آن باعث ففگی سگ‌ها می‌شود. و نکته بعدی آن‌که اگر آن را بی‌لحد سبب مسدود شدن روده‌های حیوان می‌گردد.

شکلات، قهوه و کافئین

هیچ‌وقت شکلات و کافئین به سگ ندهید. این مواد غذایی حاوی مواد شیمیایی به نام متیل گزانتین هستند که برای سگ‌ها به شدت سمی هستند. این مواد شیمیایی باعث استفراغ، ضربان قلب غیرطبیعی، تشنج و گاهی مرگ می‌شود.

کشمش و مویز

انگور، کشمش و مویز برای سگها بسیار سمی هستند. آنها ممکن است باعث نارسایی کلیه و حتی در برخی مواقع در سگها سبب مرگ شود.

مرکبات

این فوراکی حاوی اسید سیتریک است و مقدار زیاد آن می‌تواند منجر به نارسایی سیستم عصبی سگ شود. پوست کنده این نوع میوه‌ها در مقدار کم برای سگها مشکلی ایجاد نمی‌کند، منتها خوردن مقدار زیاد از آن است که مشکل‌ساز می‌شود.

دارچین

تمقیقاتی که در سال ۲۰۱۲ بر روی سگ‌ها انجام شده، بر این نکته اشاره دارد که دارچین به میزان کم نه تنها ضرر ندارد، بلکه برای قلب او مفید است. فقط لطف کنید در مصرف آن برای سگ‌ها زیاده‌روی نکنید؛ زیرا ممکن است زندگی‌اش به خطر بیافتد.

بستنی

بستنی هم به میزان کم می‌تواند برای سگ‌ها خوب باشد. از آنجایی که بستنی از شیر دارای لاکتوز تهیه می‌شود. از طرفی، سگ‌ها آنزیم تجزیه قند لاکتوز در بدن را ندارند، می‌تواند مصرف زیاد آن مشکلاتی را برای میوان ایجاد کند. پس، تا جایی که امکان دارد به آن‌ها بستنی ندهید، ولی اگر هم زمانی دادید آن هم در مقدار کم مشکلی به وجود نمی‌آورد.

پیاز، سیر و پیازچه

پیاز، سیر و پیازچه از خانواده آلیوم هستند. آن‌ها حاوی موادی به نام ارگانسولفوکسید که برای سگ‌ها سمی هستند. بنابراین، مصرف پیاز توسط سگ در ادامه باعث استفراغ، اسهال، دل‌درد، کم‌فونی، ضربان قلب سریع و زردی می‌شود.

غذاهای شور

نمک بیش از حد در خوراکی‌ها و غذاهایی که سگ می‌خورد باعث تشنگی و ادرار بیش از حد در سگ‌ها می‌شود. این مسمومیت از نوع مسمومیت سدیم است. علائم این مسمومیت شامل:

استفراغ، اسهال، لرزش یا لرزش غیرارادی، درجه حرارت بالا و تشنگی است. پس، به هیچ‌وجه غذا و خوراکی که نمک دارد را به سگ‌ها ندهید.

تخم مرغ خام

تخم مرغ پخته شده سرشار از پروتئین است. طبق گفته انجمن پرورش سگ در آمریکا AKC خوردن تخم مرغ خام توسط سگها منجر می‌شود بیماری‌های باکتریایی همچون سالمونلا را بروز دهند که باعث کمبود بیوتن در بدن می‌گردد. سگتان می‌تواند تخم مرغ خام بخورد؛ ولی به مقدار کم و اگر دادید زیر نظر دامپزشک دوره‌ای به میوه‌تان قرص ضد انگل بدهید.

گوشت خام و نیم پز

گوشت خام دارای باکتری‌هایی است که می‌تواند باعث مسمومیت شود. پس، پختن کامل گوشت سبب می‌شود باکتری‌های آن از بین برود. تا جایی که می‌توانید گوشت را بپزید و در اختیار سگتان قرار دهید.

صحبت پایانی

راهنمای نگهداری از سگ

وقتی با آگاهی از سگی مراقبت می‌کنید، نه تنها خودتان مس و مال خوبی دارید، بلکه آن موجود زبان‌بسته با اطمینان و آرامش‌خاطر بیشتری در کنارتان به زندگی‌اش ادامه می‌دهد.

با خواندن این کتاب در نهایت شما هم به این نتیجه می‌رسید که نگهداشتن هیچ میوانی از جمله سگ‌ها آن‌طور که فکر می‌کنیم راحت نیست و نیاز به درک و آگاهی فراوانی دارد.

به مرور خودتان متوجه می‌شوید اگر با عدم آگاهی به سمت مراقبت از این موجودات پیش‌قدم شوید بیشتر اوقات بدون آن‌که خودتان متوجه شوید باعث می‌شوید سلامتی این موجودات به خطر بیافتد.

من فرزانه کردلو با به نگارش درآوردن این کتاب تمام تلاشم این بود که در خصوص این وظیفه‌ی فطری یعنی مراقبت از سگ اطلاعات و تجربیاتی که داشتم را در اختیار شما می‌گذارم که دغدغه نگهداری از سگ‌ها در سنین مختلف را دارید.

در هر مرحله‌ای از دوران سگ‌تان که دارید این کتاب را مورد مطالعه قرار می‌دهید امیدوارم برایتان مفید بوده باشد.

راهنمای نگهداری از سگ

در صورتی که در مین خواندن کتاب یا بعد از اتمامش تصمیم داشتید نظرات ارزشمندتان را در اختیارم قرار دهید می‌توانید با راههایی ارتباطی که در انتهای همین صفحه ارائه شده، با من در ارتباط باشید.

این کتاب را به‌عنوان پروژه پایانی فصل سیزده باشگاه محتوا و براساس موضوع مورد علاقه به رشته تمریر درآوردم تا با تولید محتوا در قالب کتاب الکترونیکی قدمی برای مفا محیط زیست و طبیعت سرزمینم برداشته باشم.

 [@jahan_fekr](https://www.instagram.com/jahan_fekr)

 [@farzan-kordloo](https://www.linkedin.com/company/farzan-kordloo)

 [@KordlooFarzaneh](https://twitter.com/KordlooFarzaneh)

منابع

راهنمای نگهداری از سگ

1-<https://www.pdsa.org.uk/pet-help-and-advice/pet-health-hub/other-veterinary-advice/whelping-a-guide-to-your-dog-giving-birth>

2-<https://arecvet.com.au/dogs-giving-birth-faqs/>

3-<https://www.thesprucepets.com/whelping-canine-labor-and-delivery-1117846>

4-<https://vcahospitals.com/know-your-pet/breeding-for-dog-owners-caring-for-newborn-puppies>

5- <https://www.petmd.com/general-health/dog/caring-newborn-puppies>

6-<https://www.webmd.com/pets/dogs/caring-newborn-puppy>

7-<https://www.akc.org/expert-advice/health/common-canine-diseases/>

8-<https://www.medicalnewstoday.com/articles/324453>

9- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4801869/>

10- <https://www.asPCA.org/pet-care/animal-poison-control>

11- <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8131660/>

12- <https://www.akc.org/expert-advice/nutrition/can-dogs-eat-eggs/>

پایان

